

vacích smlouvách, dle nichž plnění může ihned býti žádáno a konáno, podmínka, na jejímž splnění závisí počátečná lhůta dodávky, musí samozřejmě býti také ihned splněna. Žalobce sám v dovolání jako počáteční lhůtu dodávky označuje den 8. července 1919, i měl proto do tohoto dne dle svého vlastního tvrzení svou povinnost splniti. Neučinil-li tak, nebyla žalovaná strana povinna dodati mu dříví dle smlouvy, jelikož nesplněním podmínky v čas povinnosti dodávací odpadá sama sebou. Čekala-li však žalovaná strana na splnění podmínky ještě dalších 6 měsíců marně, a prohlásila-li teprve dopisem ze dne 13. ledna 1920 žalobci, že smlouvu zrušuje, aniž při tom poskytla mu lhůty dodatečné, nemůže z toho býti vyzovováno, že zrušení smlouvy nenastalo; neboť již nesplnění smluvní podmínky v čas mělo za následek zrušení smlouvy, pročež udělení lhůty dodatečné ve smyslu čl. 356 obch. zák., jež se vztahuje jen na splnění dodávací smlouvy samé, nikoli na splnění podmínky, na níž započítí s plněním závisí, nemá zde vůbec místa. Proto jest dovolání strany žalované odůvodněno, a byl z té příčiny rozsudek odvolacího soudu, zamítající žalobu jen pro tentokráte, změněn, a obnoven rozsudek procesního soudu. Tím je rozhodnuto také o žalobcově dovolání.

Čís. 1524.

Bylo-li s prodávatelem zástupcem umluveno dodání zboží ihned s podmínkou schválení smlouvy prodávatelem, nelze spatřovati schválení prodávatele v tom, že ku nabídce mlčel, pokud se týče prohlásil, že zboží dodá, až ho bude mítí.

(Rozh. ze dne 28. února 1922, Rv II 419/21.)

Žalobce objednal od žalované firmy prostřednictvím jejího cestujícího zboží k dodání ihned, avšak s výhradou schválení této objednávky žalovanou firmou. K příkazu žalované firmy sdělil pak cestující žalobci, že žalovaná nemůže zboží ihned dodati. Žalobě na dodání bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Žalovaná, nechtějíc objednávku, jejím agentem se žalobcem dne 29. ledna 1920 ohledně sporné dodávky papíru uzavřenou, schváliti, byla povinna, v přiměřené lhůtě žalobci to oznámiti a když tak neučinila, mohl žalobce právem objednávku považovati za schválenou. Okolnost, že objednávka zněla na promptní dodání zboží, nemůže na této věci ničeho měniti, rozhodně však nemůže založiti povinnost žalobce, by on dotazem na žalovanou zjišťoval, zda žalovaná jeho objednávku skutečně schválila čili nic. Když pak žalobce, spoléhaje na to, že žalovaná mu zboží dodá, až si je sama opatří, žalované čekal a na okamžité dodání objednaného papíru nenaléhal, nelze v tomto čekání na straně žalobcově shledávati jednání proti obchodní poctivosti a víře nebo proti povinné opatrnosti, každému obchodníkovi při provádění obchodu příslušející.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení dle § 503 čís. 4 c. ř. s. je oprávněn. Je nesporno, že žalobce objednal dle komisní noty ze dne

29. ledna 1920 od žalované prostřednictvím cestujícího firmy Arpáda S-a dne 29. ledna 1920 150 kg papíru, k dodání i h n e d, avšak s v ý h r a d o u s c h v á l e n í t é t o o b j e d n á v k y firmou. Dále jsou prokázány bez odporu stran tyto skutkové okolnosti: Žalovaná přikázala svému cestujícímu S-ovi, by žalobci sdělil, že žalovaná objednávky neschvaluje a dodávky zboží nepřebírá, že S. po dvakráte mluvil ohledně sporné objednávky s manželkou žalobcovou, v žalobcově obchodě činnou, a jí pokaždě říkal, že žalovaná žalobci papír dodá, až ho bude mít, nebo-li jak uvádí žalobce v dovolacím sdělení, že jí S. prohlásil, že žalovaná nemůže ihned zboží dodati, jelikož ho nemá na skladě, a že toto jeho prohlášení žalobci jeho manželka vždy sdělila. Z těchto zjištěných okolností nijak nelze souditi na to, že žalovaná, neprojevivši se záporně sama přímo vůči žalobci, schválila tím mlčky spornou objednávku zboží. Že by mlčení v š e o b e c n ě bylo souhlasem a schválením, nelze z obchodního zákona dovoditi, naopak případy, v nichž obchodní zákon ukládá straně, by pod následky schválení o projevu vůle druhé strany se vyjádřila, jsou v zákoně přesně uvedeny (čl. 319, odstavec druhý, 323 odstavec první, 339 odstavec čtvrtý, 347 odstavec druhý a čtvrtý, 364 odstavec druhý obch. zák.). Z toho právě a contrario vyplývá, že v jiných případech nelze z p o u h ě h o mlčení usuzovati na schválení. Podobně i v právu občanském §§ 863, 869 obč. zák. Proto lze tu otázku řešiti jen od případu k případu. V tomto případě byl mezi žalobcem a obchodním cestujícím žalované umluven obchod na dodání zboží i h n e d s p o d m í n k o u schválení objednávky žalovanou. Objednávka s povinností prodatele, dodati i h n e d, nutí již sama o sobě prodatele, by o schválení jejím se prohlásil i h n e d, c h c e - l i s k u t e č n ě i h n e d d o d a t i. Neučiní-li tak, nelze z toho souditi na jeho souhlas s objednávkou, naopak na to, že i h n e d dodati n e c h c e, což znamená, že objednávky neschvaluje, ji zamítá. Nehledě však k tomu, prohlásil zástupce žalované, a to dle náhledu sama žalobce v čas, že žalovaná nemůže objednaný papír i h n e d dodati, jelikož ho nemá na skladě, že ho dodá až ho bude mít, což je rovněž odmítnutím objednávky na dodání i h n e d a t e d y n e s c h v á l e n í m podmíněčně umluveného kupu (čl. 322 obch. zák.). Při nejmenším toto prohlášení zástupce žalované s jejím vlastním mlčením nelze jinak vyložit, než že žalovaná podmíněčné úmluvy neschválila, když přece v l a s t n í schválení si výslovně vyhradila («Die Bestellung unterliegt der Genehmigung des Hauses») a cestující její o jejím schválení podmíněčné úmluvy ani ničeho nevyřizoval. Za tohoto stavu bylo povinností žalobce, obrátiti se o objasnění věci na žalovanou, by bylo zjištěno, zda je zde scuhlasná vůle stran či nikoli, chtěl-li trvati na p ů v o d n í úmluvě i po měsících. Vždyť žalovaná důvodně mohla se domnívati, že s původní podmíněčné úmluvy, znějící na dodání i h n e d, dávno sešlo, když ihned dodáno nebylo. Přirozeně ani žalobce nebyl více na podmíněčnou smlouvu vázán, prostě proto, že podmínka její se nesplnila (schválení i h n e d jako přirozený důsledek povinnosti dodání i h n e d). Prohlášení zástupce žalované, že žalovaná papír dodá, až ho bude mít, není, než novou nabídkou (čl. 322 obch. zák.), která přijata jsouc žalobcem, byla by novou objednávkou a vyžadovala by opětného schválení žalované. Něco podobného však žalobce ani netvrdí.